

РУСЛАН

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. І. п. Дембровського (Хорунжичи). Експедиция місцев. і Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Передплата
на «РУСЛАНА» вивозить:
в Австрії:
на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.
За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 16 сот.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не вовьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Переговори з Бурами.

(X) Надії, які в Лондоні з дня на день покладали на заключенє мира з Бурами, розвіяли ся значно. Що найменше є се певною річю, що відпоручники Бурів з Преторії вернули до табору своїх військ, що они воєнні операції ведуть далше, і як лорд Бальфур в льондонськїм парламенті заявив, що при таких обставинах не можна думати про скору віднову мирних переговорів. Насуває ся тепер питанє, що на тих вступних конференциях, які в Преторії відбули відпоручники Бурів з Кіченером і Мільнером, раджено і що на них постановлено, чи ті конференції перервано, позаяк не могли погодити ся на мирові усліва, чи справді, як кружать вісти, винайдено основу, на якій онісля може дійти до мира.

Сю останню вість розповсюджує одна часть англійського журналістства. З почину Бурів, як найновіші вісти голосять, осягнуто основи певного мира. Позаяк пересправи в Преторії ведено не з почину самих Бурів, то можна се уважати річю певною, що Бури не так дуже кваплять ся з покінченєм війни. Сего однак зовсім певно бажає лорд Кіченер, щоби виказати ся певним успіхом переговорів перед лордом Вольслейом, котрий нібито на прогульку вибрав ся до Африки, позаяк після певних вістей король Едвард горячо бабає мира.

З тих вістей можна отже одно вважаати річю певною що-до тих найдених мирових основ, що їх зміст відповідає лише бажаням Англичан, але не дійсним обставинам. Деякі обставини знов промовляють за здогадом, що переговори розбили, ся а війна наново почне ся по давному. Наколи англійське журналістство добре поінформоване, як оно о тім запевняло, що Англія не признасть найменшої тіни незалежности Бурам ані загальної амнеції, то можна з гори се вважаати певним, що Бури відкинуть такі усліва. Все, що Англія могла би признати Бурам, відкидали они вже в давніших пересправах. Они понесли жертви трилітньої війни, щоби здобути незалежність і амнецію. Є се отже нісенітницею припускати, що в тій хвилі, коли Бури в ліпшїм положеню, як коли-будь, могли би зречи ся амнеції і незалежности. З сим згоджують ся вісти, що переказують нам про зірванє мирних переговорів і про нові підготовленя до війни. Деякі добачають в тих інсценованих переговорах лише вимірену штуку на льондонський парламент, щоби одержати дальші фонди на війну.

Задля недостачі певних вістей про вислід переговорів в Преторії не є виключеним, що осягнуто порозумінє мирове між заступниками Англії і Трансвалю та Оранжевої республіки і що тепер розходить ся о те, щоби й відділи Бурів, що стоять в полі і європейських відпоручників Бурів приєднати для мира. З тим годить ся заява Бальфура, що вправді не умовлено примиреня, але що Бурам признано ті

«пільги», які їм уможливають порозумінє що-до мира. Річ ясна, що Англія в тім кориснім случаю готова принести значнійші жертви для мира, як се признають льондонські дневники. На всякий спосіб можна припустити, що переговори або зовсім розбили ся, або що Англія значно попустила що-до условин мира. В першїм случаю війна могла би ще протягнути ся на цілі роки, в другім случаю потвердив би ся наш давнійше вже висловлюваний погляд, що в сїй війні лише Англія буде сею стороною, котра мусить уступити і понести значну втрату своєї могутности і морального значіння.

ДОПИСЬ.

(Явчари в Бродях).

В посліднім часі появилась в «Галічанїні» стаття, котра прямо в денунціаторський спосіб старає ся понижити всі рускі гімназії, доказати суспільности, що посланє дїтий до руских шкіл є небезвечне, споводувати упадок фреквенції в руских гімназиях, а тим самим облекшити правительству підмову дальшого закладаня руских середних шкіл. З факту, що десь там якісь ученики мали потурбовати кацанів, хоче редакция «Галічанїна» виснувати засаду, що в руских гімназиях зле виховують молодіж — отже даваймо діти до польських і німецьких гімназий.

Розуміє ся, що таке поступованє «Галічанїна» є дуже на руку і Полякам, котрі «unisono» з «Галічанїном» уїдають на все, що не є польське і московське.

Хочете отже отворити очи рускій суспільности під тим зглядом і показати, що причини лиха треба шукати деінде. «Галічанїн» прямо став на тім становищі, що в польській гімназії все «благополучно».

Подаємо отже образок з німецької гімназії, стоячої під польским надзором т. є в брїдської гімназії.

В другій половині марца 1902 помер в Бродях академик Русин українець Д. Руско-українська молодіж постарала ся о розліценє плякатів, повідомляючих загал про смерть товарища. Плякати були писані фонетикою з підписом: «Українська академічна молодіж». Сейчас по наліпленю їх в протягу двох годив стали ті плякати переважно повдирані, а на оставших підпис «Українська академічна молодіж» витертий. Додати треба, що в тім часі тіло покійника лежало на катафальку. Отже в часі, коли тіло покійника лежить на катафальку, азійська дич обиджає найсвятїйші чувства покійника, глумить ся над ним і єго сьвятощами, а рівночасно обиджає тих, котрі єго почитити хотїли. Хтож то зробив? Може Моголи? Ні, се зробили ученики висшої гімназії, ученики, котрі не були в рускій гімназії, ученики виховані в одній з так вихвалюван. х «Галічанїном» гімназий.

Питанє: що витворило таке здичїне у тих хлопцїв? Може вплив українських тайдамаків? Се продукт праці тих учителїв, що явно обьявляють свою погорду для всего що руско-українське. Доходженє ствердило, що учитель брїдської гімназії Ю. Кустинович (він прямо признає себе Москалем) висказує ся до ученика, говорячого по руски, словами: «Sprechen Sie deutsch

oder polnisch, nicht aber wie Kaška mit Hawryło»; толкованє латини на німецьке поясняє в клясї(!!) російськими словами, старає ся згуртувати коло себе дїтвору, котра має нагоду довідати ся в єго домі, що бюст Шевченка, се камінчик на пен, може у него прочитати «Галічанїна» і «Страхопуда», научити ся врати російських гимнів, навіть може за єго посередництвом виїхати до Росії на науку. В окруженю «гаспадіна»-професора можуть ученики дізнати ся і про те, що в случаю, если котрий з них дістане двійку з релїгії, може перейти на православїє! Тут треба зазначити, що о тім всім знає дирекция той-ж гімназії, а як кажуть, і рада шкільна краєва. Хто знає, як вразливою є душа молодого хлопця, як легко нахилити єго туди, куди хочеш, хто знає, як діти боять ся двійки, — той досьпіває собі решту, — для того ясно стане, чому плякати поздирали сї ученики. Дячого власти мовчать — трудно відгадати. А може се є система, щоби наші діти виховувати на московських явчарів? Чекаємо відповіді від компетентних чинників і то як найскорше.

Державна рада.

По внесенях та інтерпеляциях заняв слово пос. Совкуп (нім. пост.) в справі речинцевої торговлі збіжем і знесеня мит. Пос. Гофер (всєнім.) домагає ся увільненя малих властителїв реальностей від особисто-доходового податку. Пос. Давид Абрагамович полемізує з вчєрашніми виводами Брайтера серед єго протестів. Бєсїдник вказує, що державна рада перетягне ся аж до другої половини червня і знов соймам остане лише короткий час на сєсію. Просить міністра зарадити сєму лиху, а відтак домагає ся реформи домово-чиншового податку. Онїсля заняв голос міністер скарбу

Бем-Баверк.

Відповідаючи на подвійні замїти: що-до способу переводженя існуючих податкових законів і що-до пожаданих змін сих законів. Бєсїдник запевнює, що міністерство як найбільшу вагу кладе на се, щоби при екзекуциях не поступовано строго, а тим менше вельгально. Що-до рекурсив зазначає, що они не мають здержуючої сили, але просить не узагальювати поодиноких случаїв, а радше подати їх до відомости міністерства. Що-до предкладаня фасий то презес опіночної комісії може вїзвати податника до близших пояснєнь, але становиско комісї не є дорадчим, лиш рішаючим. Міністер звертає ся против закиду фіскалізму і заявляє, що фіскус з доходів особисто-доходового податку не має ані сотика, бо наступили значні полєкші в иньших родах податків, іменно в ґрунтовім, домовім і заробковім податку. Застєрїгає ся против сєго, мовби при іменованю податкових урядників рішала обставина, чи той або сей урядник випробовав податковий дохід, а не за сповнюванє своїх обовязків. Не жадає ся ліцїтованя доходів з податків, бо не фїнанси, але економічні інтереси треба берєгти. Бєсїдник вказує на обнїженє ґрунтового податку о 10 мїлїонів зр. (з 37-5 на 27 мїлїонів зр.), запевнює, що на дорозі реформ не здержити ся, але се тяжка і нєпевна річ, тому треба приступати до реформ обережно і з докладними даними. Що дотичить звєсеня ґрунтового, домового і зароб-

Н О В И Н К И.

кового податку і перенесення всього на особисто-доходний, заявляє міністер, що тоді треба би доходний податок збільшити півпята разів при задержанню теперішніх фасій. Що дотичить до мовного податку, то вже зібрано дотичні дані, а коли внесення будуть готові, вони вплинуть до палати. (Оплески).

По промовах пп. Каспра, Дірцера і Поспішідя говорив

пос. Ротер

про податковий гнет спеціально в Кракові і загально в Галичині. Зріст домово-чиншового податку в Галичині від 1897. до 1901. р. виносить 36.5%, коли в інших краях пересічно сей зріст виносить 28.8%. Сю перевагу певно що не дав більший економічний розвій Галичини, але здвоєна енергія і беззглядність єї податковців. Бесідник наводить численні случаи надужити і податкового гнету. Одному господареві підвищено по виборах податок з 16 К на 72 К і доперва по двох роках відписано се, оправдуючись ошибкою. В інших случаях «через ошибку» кажуть два і три рази платити той сам податок. Одну вдову, яка з дітьми збирала сунці, признано торговельницею овочами і вимірено їй податок. За впливами краєвого відділу пофнено сей вимір, але тимчасом зліцтовано їй одну корову на покриті податку. В забранім краю вороги не господарюють гірше, чим у нас податкові урядники. Однак податкові езекутори є орудием в руках настоятелів і тому була би пожаданою стабілізація податкових езекуторів, щоба они стали независимими. Особливо на краєвій дирекції скарбу тяжить велика пайка вини. Дирекція висилає строгі накази на долину, а «потемкінівські» справозданя в гору. Заведене мужів довіря для кругів податників виходило з доброї засади, але звело ся о стілько, що деякі мужі довіря понимают свою місію як шпігунську службу для податкових властей. Тому діє ся, що при заквестіонованих фасіях від податника не домагають ся доказу, що він має такий або сякий дохід, але противно доказу, що він не має імпутованого йому доходу. Краєва дирекція скарбу старає ся передо всім о беззглядне стягненє виміренних податків, а податникам оставляє ся дорогу рекурсу. Звідси і походить, що коли в Чехах піднесено в протягу року всего 300 рекурсів, в Галичині було їх аж 15.000. Треба сему зробити кінець і то як найскорше, бо край зійде до руїни, а держава стане над пропастию.

По промові пос. Маліка, який так само домагав ся податкових реформ і виїс резолюцію за знесенем ґрунтового податку, замкнено засіданє о год. 7. вечером; слідуюче нині рано о 10. год.

— **Календар.** В п'ятницю: гр.-кат. Велика П'ятниця; рим.-кат. Марка. — В суботу: гр.-кат. Артемона; рим.-кат. Кіета. — В неділю: гр.-кат. Воскресінє Христовє; рим.-кат. Переґрина.

— **Винувники нещастя молодіжи.** «Галичанін» закінчив ряд денунціаторських статей, в яких клеветав на рускі гімназії та їх учителів. Очевидно він писав се лише в тій цілі, щоба відвернути увагу, що се він є правдивим винувником нещастя тої частини молодіжи, що попала ся в пропаґаторські сіті єго та єго помічників. Попри народне відступництво і всю моральну гніль, яка виходить з того, тога молодіж набирає ся від них російско-жандармского духа, який пре ся в гору з помочию тайних доносів або безличної клевети. Не одна вже з таких нещасливих жертв цілий свій вік носила знамя Каїна на дупі, затроєній в молодости кацапскою підлотою, а деякі і постигла справедлива кара скорше, чим приускали. Осб довідуємо ся, що о. митрополит заявив, що патомця Крохмального, який заденунціював учеників задля якоїсь афери з ним в шинку Райха, не прийме під жадним услівєм до семінарії. І зовсім справедливо, бо такий Крохмальний має зільше спосібностей на російского, цивільного жандарма, як на священника. Нехай вступить до редакції «Галичаніна».

— **Роззвірене кацапство.** З Перемишля доносять, що гімназисти-кацапи мали намір перешкодити онодішнім «Тарасовим» вечерницям в Рускім Інституті дівочім. Однак до демонстрації не допустили гімназисти-Українці, пильнуючи входових дверей, аби ними не дістали ся на вечерок московскі яничари.

— **Еміґрація до Аргентини.** Підшепти несвісних агітаторів, бо лишень они могли до сего довести, звернувши еміґрацію до Аргентини. Темний селянин повірив в золоті гори, які єму певно обіцяно, але аж на місці розчарує ся. Земля і підсоне в Аргентині багато менше сприяють матеріальному розвоєви колоністів як в Канаді. Найбільше нещастє, яке найде колоніст в Аргентині, є страшний гнет податковий, про який навіть в так ославленій Галичині нікому не сніло ся. Аргентина підупала те пер фінансово — задля застою торговлі і промислу, та аби зарадити бюджетовому дефіциту, висисає до послідної каплі крови своїх хліборобів. Як-раз такий податливий матеріал найде в наших еміґрантах. Недавно тому австрійське міністерство заграничних справ оголосило пересторогу перед еміґрацією до Аргентини. Та показує ся, що про сю остерогу мало хто знає, крім тих, що чытали єї в часописях. А як-раз повинна она була дійти до відома всіх селян. Інтеліґенція, що стикає ся з селянами, се є священники і учителі, морально обовязані публично в церкві і школі протиділати еміґраційній горячці взагалі до Америки, а в особливо-сти там, де прим. як в Аргентині, засуджує ся еміґранта на руїну під кождим зглядом. А що небезпеченство велике, бо еміґрація до Аргентини проявила ся вже в Станіславівщині, свід-

чить донись в Оттині до станіславівських «Новин». Сій газеті пишуть: «Дня 20. с. м. вечером відїхав перший транспорт еміґрантів з Оттині і Угорник до Аргентини. Тисячна товпа залагла дворець, аби приглянути ся живому образови галицької нужди. Транспорт складав ся з 17 родин самих польских. Русини відуть пізнійше, бо хочуть ще послідний раз провести Великден на своїй землі. Три вагони наповнили ся відгядячими, котрі забрали з собою шафлики, черепи посуду і нужденні стряпки замараних, подертих шмат». — З сих кількох стрічок опису еміґрантів показує ся, що жене наших селян за море: крайна нужда; але чи в Аргентині не жде їх голодова смерть?

— **З Печеніжини.** Хор Читальні «Просвіти» в Печеніжині відсьпіває в Велику П'ятницю о 5. годині пополудни в церкві міській псалми: «Нас ради» Рутковского, «Виджу Тя» Гайдена і «Блаґообразний Йосиф» Бортияньского.

— **Право авторства.** Вчєра відбула ся у Львові судова розправа проти видавців «Нового Слова польского» за присвоєнє собі заголовка і формату старого «Слова польского». Судия по переслуханю обох спорячих сторін застеріг собі три дни проволоки перед виданем вироку.

— **Щедрий Українець.** Померший недавно селянин з Алексівки, воронескої губернії, Анісім Самійленко, записав 350.000 рублів на будову ремісничої школи в Алексівці. З тої квоти 50.000 рублів призначено на будову згаданої школи а 300.000 рублів на удержанє школи, яка має бути імени жертводавця.

— **Добра Боссири** в гусятиньскім повіті набув у спадкоємців Дрімєра, гр. Козєбродєский з Хлібова за 280.000 К.

— **Іспит з жіночих робіт ручних** перед іспитовою комісією в Самборі почне ся дня 12. мая с. р. Поданя з залучниками належить вносити до дирекції семінарія в Самборі до дня 4. мая с. р.

— **Підроблені 5-коронівки** появили ся у Львові.

— **Путники до Риму.** З Кракова виїхало оноді 727 осіб на прощу до Риму.

— **Страйк фармацевтів** вибух у Відні. Вчєра відбули ся збори фармацевтів, на яких вибрано комітет, що має опрацювати умовини, під якими фармацевти можуть перестати страйкувати. Жаданя є отєї: 1) Управильненє часу служби в сей спосіб, що по 2 днях і 1 ночі має фармацевт мати вільні 2 ночі і 1 день. 2) Знесенє мешкань «в натурі» а заведене відповідної винагороди. 3) Признанє невластивости т. зв. компанійних інспекцій. 4) Установленє мінімальної праці до величини міста. 5) Одностайнє замиканє аптек в одній порі.

— **Підмінована Росія.** З воронескої губернії доносять, що там прийшло до великих розрухів селян. Селяни жаждали поділу між них великих посілости. Проти війська вступило 15.000 селян з косами в руках і поводили ся так грізно, що військо не відважило ся їх розганяти і уступило. Те саме стало ся в губернії тамбовській.

В полтавській і мінській губернії переведено численні трусениці в домах селян і найдено революційні пєсьма і брошури.

В останню хвилию.

Може то мій день останній, може то остання карта, яку дано мені єще при здоровім умі записати...

Се було в полудне! Сонце сипало жаром, з розпаленої землі підносились тяжкі, горячкові опари, а я цілий, збитий, змучений та схорований лежав на ліжку. Я думав о моім житю, о пережитій минувшости.

Коли душа з розпуюкою торгала споминами, кидаючи болотом їди та ненависти на все і всіх, а нічо в ній доброго не було, коли серце зачалось бити судорожно об схоровану, цушту грудну клітку, а моє ціле жите тай дотеперішна праця видались мені так малими, що страшна гризота мене огорнула, я встав та взявши голову в розжарені долоні, вдивав ся в голубе, чисте небо, а з дрожащих уст добулись ті слова: «А деж Ти, володарє сьвіта? Де моє щастє за ті промарновані хвилі жита мого? Шож Ти даш мені за жите, котре я знищав, їдучи перебоєм до правди, котру Ти мені, немов сей дрібний, блудний огник, показав в зараню молодости? Що даш мені за се, — що Ти даш?»

Я припав до вікна тай притулив голову до горячих шиб і хотів, щоба той жар, перепалив кість тай дійшов до середини мозку, щоба випалив в нім чутє, нерви, щоба я став знечуленим, безсвідомим ідіотою, щобим за жита вступив в ніврану смерти.

Я пхнув рукою вікно так сильно, що аж

шиби в рамках задзвонили ударивши об вистаючий мур і кинув ся на ліжко.

Струя розпаленого повітря вплинула. З надвору неслись фальшиві звуки катєринки, що грала якогось меланхолійного вальца.

Звук, звуки...

Так, се той сам вальс, що я оноді танцював. Було мені тоді так добре, так любо, солодко, бо я танцював з нею. Я любив, снів, тулив уста до дівочих, рожевих губ, цілував та пив солодощі єї душі. Я любив, а коли чув єї уста на моїх, коли чув віддих, пливучий з єї розкішної груди, думав, що може се буде ватра жизненної сили, з якої я буду черпати здоровлє до борби з сьвітлом...

Шож? Ратунок прийшов запізно, бо в груді моїй мав я вже смертельну хоробу...

Так! се сей вальс! Замаєчили мені в памяти знаємі облаччя знакомих людей, я почув в просторони шепіт слів, якими мене дарено. Побачив величезні балєві салі, вивосковані, немов склянні паркети, тисячі сьвітел. А серед них я, я богатир сальонів та карнавалів, провідник «золотої молодіжи». Нині, нині ніхто на мене навіть не спієне! Нині немов сей нелюблений пєс мушу човгатись у стіп інших людей тай блаґати їх о огризки якоїсь любви.

Пусто і сумно коло мене...

Тяжко, тяжело на серцю! А оно боліло, товклоє о висхлу грудь. Ах ті груди! прокляті груди, звідки в них взялась та гніль, звідки ті мільярди ворожих бакцилів! Ти звєрино дика, через котру нема для мене місця на широкім, зеленім сьвітлі!

Памятаю сей день, коли запала дияґноза лікарів, що для мене нема ратунку. Они кивали своїми мудрими головами тай радили вислати мене єще в гори. Виправили мене, там далеко, там в наші чудові ліси, там, де я узрів сьвіт божий, де я бавив ся малим дитятем і снів сніи о першим щастю.

Та чоґож мені було жити? Я знав, що смерть прийде борше чи пізнійше. Чоґож мучитись? Я рішив умерти.

Був се чудовий, літний вечер. Він западав так гарно, а високі ялиці кидали щораз більшу тїнь на рельси залізничі. Ліс шумів, якби відправляв вечірні молитви, а тишина була в повітрі, спокій в натурі, такий спокій, якого я бажав для мого схорованого тіла. Я лежав тихо, без руху, з головою, зложеною на шинах. В віддаленю сонів та тяжко гуркотів зближаючий ся поїзд. Єще хвилька, одна маленька секундє, а то марнє, нужденнє моє жите улетить, ген, там дєсь далеко... І я не мав иньшої думки, як ту, що там буде спокій, великий спокій... Дєрева тільки захитають ся, здивовані подивлять ся на чоловічого трупа, а вітер засвище надімною першу похоронну молебнє...

Як то буде добре, як добре...

Здалєка показали ся вже червоні очі залізної потвори, котра викидаючи стовни диму, вибігла власнє з підземного тунєлю. Я з неописаною радостю витягнув до неї руки і шепотів: «Прийди, поцілуй, поцілуй так сердєчно-щиро, як цілує дівча улюбленого... Поцілуй, поцілуй та дай зазнати щастя-спокою!»

Бодайсь пропав, ти проклятий будинок! Ты,

— **Стара а вічно нова історія.** Діяло ся у Львові сего року. Для ближнього означена місця мусимо подати ще виспий женьскій інтернат виховуючий п. Б. при ул. Паньській. Геройкою була учениця сеї школи, панна Станіслава Т., героєм... ну, менше з тим. Отже стало ся, що 16-літнє, гарнє дівча залюбило ся в однім... із своїх професорів. Для більше цікавих додамо, що предметом горячих, плятонічних зітхань панни Станіслави був на жаль її катехит, син звісно-го в кругах педагогічних п. Г-на, директора одної середньої школи. Як сказано — на жаль, бо молодий катехит (очевидно польскій) міг бути на зовсім нетаємні афекти своєї учениці лише рівнодушним. Заведене в своїх перших почуваннях дівча мусіло вдоволяти ся лише вирізком картки із клясового дневника, де катехит занотував був раз цілу клясу за саволою. Більше і гарнійших слів, писаних его рукою, не поталанило її дістати. Конєць-кінців нещасна дівчина прийшла до пересвідчення, що довше такого положення зносити не може, особливо коли одержала від родичів знід Станіславова лист, щоби прийхала на святоточні ферії Великодні до дому. Вволюючи просьбі родичів, закупила для них деякі орудки, які однак вислала домів поштою, а сама роздобула якимсь способом карболового квасу... Решту легко догадати ся. Одного ранка найшли товаришки, що мешкали разом з нею в інтернаті, Сташку в ліжку неживою. Найдено ще два листи: до родичів і до — катехита.

— **Тяжкі часи.** N. Wiener Tagblatt доносить, що граф Фелікс Тефа помер у Відні з голоду Мешкав на передмістї, харчував ся в людській кухні, а в зимі не міг навіть виходити на двір, бо не мав плаща. Коли занеміг зовсім, взяли его до шпиталю, де за два дні помер. Лікар сконстатував заморене голодом. Вже відай дуже прикро стало на світї, коли графи умирають голодовою смертю!

— **Княгиня Радивиллова в вязниці.** New-York-Herald доносить, що кн. Радивиллову замкнуто до вязниці в Капштаді за фальшованє векслів на імя помершого Цеція Родеса.

— **Пропав без вісти.** Електротехнік Давіс, який стратив Чолгопа, пропав без вісти. Спершу думано, що він десь виїхав, але тепер догадують ся, що спратали его авархїсти.

— **«Соціалістичні хрестини».** В Портогроссо в Італії соціалісти видали відозву до «товаришів» і «товаришок», аби не хрестили своїх дітей по хрестиянськи, але по соціалістичному. Такі «соціалістичні хрестини» відбули ся вже в день лат. Великодня, а другі будуть 1. мая с. р. Перші «хрестини» відбули ся в сей спосіб: До товариства соціалістів принесено 14 дітей. Товариші і товаришки явили ся в святоточних одежах з червоними лентами. Голова товариства по черзі поливав вином головки дітей і хрестив їх в імя Кароля Маркса на заштитників соціалізму і інтернаціоналізму.

— **Ізда на вагоні.** Коли нема грошей, то від чого розум — подумзв собі столярскій челядник Франц Ганель, котрий із Вершеца на Угорщині хотів вернути домів до Сегедина, та придумав ось яку штуку. Він виліз у Вершеца на

особовий поїзд і так заїхав аж до дому, не заплативши й сотика. Та штука удала ся ему тим способом, що він перед самим відїздом особового поїзду виліз на вагон і там положив ся на дах як довгий, і так їхав. Коли служба залізнична вечером запаловала лампи у вагонах, не побачила его задля темноти на даху. І все було би добре, як би Ганель видко з радості, що ему штука удала ся, не набрав був занадто великої зухвалости. Коли поїзд приїхав на яку стацию, то він лягав на дах і так лежав, але скоро лиш поїзд виїхав з двірця, то Ганель зразу сїдав, їв і курив, а відтак лягав знова і сьпівав та посвистував, не зважаючи на то, що то вагон першої кляси і під ним сплять пасажири. То робив він щораз сильнійше і голоснійше, аж якийсь панок, котрому він не давав спати, закликав кондуктора і сказав ему, що там на горі на вагоні хтось заєдно то сьпіває, то свище і не дає ему спати. — Не може бути — сказав на то кондуктор; — може то в сусіднім купе. — Деж там в сусіднім купе! — крикнув сердито панок. В правім купе їде сьвященник, а той чей не буде свистати; в лївім їдуть дві старі дами, а ті також не свищать, бо сплять. Наконєць на стациї в Сирег кондуктор виліз на вагон і там найшов того, хто свистав. Ганель мусів очевидно злізти з воза, а коли він сказав, що є челядняком без роботи і порядним чоловіком, а длятого не хотів волочити ся та мусів аж на такий спосіб взяти ся, щоби вернути домів, то его відвезли аж до Сегедина і там, коли він вилегітимував ся, пустили на волю. Але за дорогу таки буде мусів заплатити.

— **Програв жите.** В Карльсбурзі відобрав собі оводі жите капітан Альоїзий Новак з Оломуца, що заїхав був до Карльсбурга і там наймив собі помешканє в готели та записав ся до книги приїзжих яко Антін Новак приватний урядник з Відня. Его якийсь неспокийний вигляд звернув увагу місцевого поліціанта, котрий приступив до него на улиці і зажадав, щоби він виказав ся, хто він. Новак пхнув тоді поліціанта від себе, а відтак ще й стрілив до него з револьвера. На щастє куля хибила. Новак тоді стрілив собі просто в рот і погиб на місци. При самоубійницю найдено монетку з 13 коронами, карточки льотерійні, представляючі суму 61 корон, видану на льотерию, єгипетскій сонник і маленьскій молитвословець.

— **Жіночу шулерню** викрила поліція в Новім Йорку. Коли комісар з агентами ввійшов до салї гри, настала прямо Содома. Перестрашені жєнщини одні утікли в кути салї і плакали, иньші зімліли при століках, деякі скаменїли на місци з остраху, а лише кілька холоднокровно прийняли відвідини комісаря. Коли комісар зажадав поданя імен і адрес, жєнщини ридали як малі діти, а коли успокоїли ся, подали свої адреси, але... неправдиві. Поліція вдоволила ся і тим, лише кілька з них, а іменно найвідважійших, арештувала, бо на них паде підозрінє засьчованя доми гри.

— **Дрібні вісти.** Краєвий видїл іменував директором краєвого загального шпиталю у Львові, д-ра Йосифа Стажевского — Директором заве-

деня для сиріт в Дроговижи іменовано п. Мечислава Валїхевича. — У Львові помер Ян Піжль, емер. рахунковий радник намісництва.

— **Зміни в літнім розкладі на залізницях.** З Дирекції ц. к. залізниць державних одержуємо з просьбою о поміщенє: З днем 1. мая с. р. буде обовязувати на шляхах в окрузі ц. к. дирекції залізниць держ. у Львові, літній розклад їзди, в яким заміщено кілька пожаданих змін і то так під зглядом получєнь поїздів в стациях розїздових, як і иньших потреб подорожуючої публїки особливо підчас купцєлевого сезону. У сильним стараням удало ся узискати третє получєнє з російскими залізницями полудневими, через Підволочиска зглядно Волочиска, поміж Одесою і Києвом а Віднем. В тій цілі курс особових поїздів ч. 15 і 16, котрі переходили тільки на шляху Краків-Тернопіль, продовжено аж до Підволочиск зглядно Волочиск. Через переложєнє відїзду поїзду ч. 15 зі Львова на 9. год. вечером, будуть згадані поїзди лучити ся у Львові з поїздами блисканичними ч. 5 зглядно ч. 6, а в Підволочисках зглядно Волочисках з почтовими поїздами російскими ч. 5 зглядно 6. В той спосіб подорож з Відня до Одеси і Києва можна буде відбути в протягу півтора доби з одною тільки ночею. Задля продовженя курсу поїздів особових ч. 15 і 16 до Підволочиск, будуть від 1. мая с. р. поїзди особові ч. 11 і 14, ако змінні, переходити тільки до Тернополя, а утраченє через се получєнє в Борках великих від вечірнього поїзду з Грималова до поїзду 14 в Тернополі доновить поїзд мішаний ч. 262, переходячий поміж Борками великими а Тернополем. В цілі угодїнення руху льокального з Ряшева до Львова, буде поїзд ч. 21 відходити о 1 годину скорше з Ряшова, а їзда его буде прискорєна. Ся зміна уможливить подорожним з Ярослава і з лінії сокальської відповідно до внесенних петицій, вчаснійший праїзд до Перемишля зглядно Львова. Крім сего дістане ся еще сей поїзд у Львові до получєнє з поїздом особовим ч. 11, що відходить до Тернополя, якого відїзд відрочєно о цілу годину. Так само має получєнє у Львові з поїздом ч. 311, що відходить до Станіславова. Більшаючий з року на рік в літнім сезоні рух особовий на шляху Львів-Перемишль і пануючий в наслідок того натовп подорожних при вечірнім поїзді у Львові, спонукав завести новий поїзд льокальний поміж Львовом а Перемишлем на час від 1. мая до 30. вересня ср. Сей поїзд буде відходити о 8. год. 25 мін. вечером, отже в порі дуже догідній і причинить ся через поділ подорожних до вигіднійшої їзди в найбільше фреквєнтованій порі року.

(Конєць буде).

Посмертна [†] оповістка.

Доміцєля з Ільницьких Куновска, вдова по сьвященнику, упокоїлась в Ботлїці горішній в домі свого зятя о. Солтикевича, в 81. р. житя. В. і. и!

котрий мене, чекаючого з такої жаждою смерти та відчуваючого передсмертні дроці, силою відорвав від шин.

Що я тобі завинив? Я просив тебе так сердечно, так любо, щоби ти мене пустив і позволив кинутись під колеса поїзду. Але ти не хотів... Ти мусів перетягнути мою муку аж до инішого дня. Ох, бо нині буде конєць! Если не грудна хроба, то може та страшенна горячка, положить конєць житю та перенесе мене в обнятя смерти...

Ой як та голова нече горить...

По упальнім дни зависла над землею темна, чорна ніч. Доц ударяв великими каплями об шибя вікон, блискавки роздирали темноту, в віддалі гучали громи...

Серед такої бурі стушила на землю смерть. Ішла довго, клекотячи своїм висохлам хребтом і затримала ся в тиховькїм покою, якби ударена запахом цьвітів, що проникав цілу атмосферу хати.

Там на ліжку лежав в н під синьою ковдрою, отїнений годубими котарами.

Смерть станула в тіни. Витягнула до него костясті руки та вдивляла ся в борбу духа з тілом.

Его очи отворили ся широко... та дивили ся просто перед себе. На лице вибив ся горячковий румянець, руки затискали ся судорожно, а ціла его постать кидала ся в смертельній агонїї...

Від часу до часу зривав ся і сїдав на ліжку. Его лице прибрало тоді вираз неземского щастя, уста розхилили ся в загадочнім усміху,

витагав перед себе руки і кликав: „Галю, Галю“.

Ему певно здавало ся, що там на дворі чудя, місячна ніч, а він сидить коло неї та поїть ся чарамі любови і поцїлуїв.

А піанїше опадав безсильний на білі подушки. Тоді з глубокого фотєлю підносила ся стать сестри милосердя: Єї білий завій похилив ся над слабом, єї ухо слухало віддиху, а рука вливала лікарства...

Коло півночи надїшов конєць...

Смерть зближила ся до ліжка, винула на него своїм морозним віддихом, а хорий почав конати. З розбитої груди видобував ся тяжкий стогін, з лица почав викнути горячковий румянець, а тільки з затиснєних уст видобувало ся все ще слово: „Галю, Галю...“

Лежав тихо, супокійно з руками на груди зложеними. Его малий покій повний був наркотичного запаху его улюблєних цьвітів, нарцїзів тай ясьміну; а вони пахнули чудєсно, сильно, немов би хотїли вколєсати его до вічного сну.

В куті дїд сонним голосом повтаряв молитви, а він лежав тихо, супокійно, окружений маєстатом смерти, з усмішкою на устах, з сим виразом лица, з яким кликав єї останний раз.

М. А. Т.

На тапчані.

Вже місяць близько лежить на тапчані в бідній-прєбідній хатчині стара баба Митриха. І нікого коло неї, лиш внука маленькїй Юрко.

Тяжка праця на несвоєму полі звалила її з ніг. До бабїної хати загостила нїжда, недуга, а за ними голод.

І лежить днесь на тапчані вона, ся немїчна, зголодїла, спрацьована старушка. Коло неї нікого, навіть Юрка. Побіг десь.

А ту вже сонце клонилось до ночи, на дворі знімав ся легкий, зимовий вітер, та підносив високо зівале, жовте листє.

І сьпівав сей вітер малому хлопчині:

«Ой хлопче-сирітко, не жени так швидко, бо нічка глянє, бабуні не стане...»

І грізно зашєлєстіло галузя: «не стане!»

І досьпівував вітер невпняно: «не стане, не стане!...»

На дворі темїншало, — небавом запала зимна, осїнна ніч.

Втім станула в хатині якась страшно-худа, скостєніла жєнщина. І мїнилось бабі в очех. Чорна ніч прибрала блїдо-рожеву, червону, фіолєтову краску. Бабїні очи блукали шкляним зором по комнаті. Шукали когось, було видно поспїх.

Жєнщина зближалась. Приїшла, зложила поцїлуї на камянім лиці.

На тапчані лежав студений труп.

* * *

А бідний Юрко гнав у село, щоб випросити у людей проїзджаючих сюди милостиню для... своєї бабуні.

Осип Луцький.

Марія з Давидовичів Калужняца, жена о. Ореста сотрудирика в Яблонці рускій, померла дня 21. с. м. в 22. житя. В. і п.

Телеграмм.

Відень, 24. цвітня. Австрійска квотова депутация збирає ся нині на конститутивне засіданє.

Триєст, 24. цвітня. За посередництвом промислового інспектора удало ся запобігти страйку в доках Сан Марко.

Берлин, 24. цвітня. Local Anzeiger доносить що в Гельзінґфорсі, столиці Фінляндії, вибухнула революція. З Выборґа і в інших міст вислано військо, а з Петербурґа виїхало до Гельзінґфорсу 20 вагонів козаків.

Петербург, 24. цвітня. Правит. Вестник оголошує: Міністер внутрішніх справ, на підставі 17. арт. закона о зарядженях для охорони публичного порядку і супокою в державі, признав

конечним переказати процес о сповненє замаху на міністра Сіпягіна военному суду, при тім примінити ся наглай суд.

Париж, 24. цвітня. В Парижі, на жаданє російского правительства, переведено ревізії у тамошніх Росиян і з найдених листів виявило ся, що они знали про замах на Сіпягіна і мали зносини з убійником та підпірали єго наміри.

Гельзінґфорс, 24. цвітня. По брутальнім придавленю російскою поліцією кровавих розривів у Фінляндії, урядові справозданя представляють сам факт в далеко гіршім світлі, як було дійсно. Видно в сїм намір генерал-губернатора, вплинути на царя, щоби санкціонував вимковий стан для Фінляндії.

Варшава, 24. Всі німецькі і польські стоваришеня в Варшаві і в варшавській губернії одержали вчера приказ з Петербурґа, щоби від тепер на всяких публичних зборах і вічах уживано виключно російської мови.

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.
Нова, сензаційна програма!
від 16. до 30. цвітня 1902.

При співучасті військової музики 30. п. п.

1) Увертура (Реклямограф). 2) Nanny і Adolf, фантастичні танці. 3) Jean Logo und Assista't, музикальні трансформаційні комедиянти. 4) Rock-Hill, зі своїми говорячими звірятами. 5) Sebaldus Schaeffer, феноменальний еквілібрист. 6) Дружина Aurora, акробатичні циклісти. 7) Орхестра. 8) Mile Zoe D' Orient, румунська співачка. 9) Arco і Riva, величезна жєнщина на ливі. 10) Edward Kogau, артист ц. к. упр. театру „a. d. Wien“ у Відні. 12) Дружина Александрова, танці черкесів і борбництво. 12) Американський біоскоп. 13) Марш.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і свята два представлення. Щоденні High Life представленє. Білєти вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльоня при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

ДО БРАЗИЛІЇ!

драма з галицького, еміґраційного руху в 4 актах. — Ціна 80 сот.

„Діло“ (ч. 53. з дня 7. марта 1898) писало в фєйлетонї про сю драму: Сам предмет щоби вий і змалюване єго справді артистичне. Тенденция прехороша. Се здає ся одиноким драматична штука у нашій літературі з так прекрасними гадками, з так похвальними змаганнями. Она може мати превеликий, корисний вплив передовсім на наше селянство.

Ся драма надає ся на вистави по читальнях, тим більше, що справа еміґрації є ще завсїгди у нас актуальною.

Набути можна в Станіславській книгарни у Львові.

НА СВЯТА найліпші вина дальматинські (Opollo di Lissa), тирольські, італійські і ріжні десерові, поручає лише перша Італійска винярня Жуліані і Траунера, Львів, ул. Домініканська 7, або Городецька 83. 7(2-?)

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

є одиноким руским Товариством асекураційним.

Фонди „Дністра“ з днем 31. грудня 1901.

Фонд резервовий	386.402	кор.	83	сот.	} разом 645.383 кор. 59. сот.
Резерва премій	205.227	„	—	„	
Резерва спеціальна	6.000	„	—	„	
Фонд емеритальний	47.753	„	76	„	

„Дністер“ обезпечує будинки як також збіжє і нашу против шкід огневих. Вєстри ВІІ. Ординарияти припоручили „Дністер“ Вєч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премій в „Дністрі“ є уміркovaná, а чистий зиск надвижку з оплат — розділяє

„Дністер“ межі своїх членів яко звороти. В р. 1900 і 1901. вносить зворот 8%. Шноди виплачує „Дністер“ дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делеґатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив „Дністер“ 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени „Дністра“ можуть без перешкоди затягати позички в Банку краєвім і касах оцадности, бо каси ті приймають поліси „Дністра“ при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати через „Дністер“ — каптали на дожитє, посмертні каптали, посаги, ренти і т. д. — краківєскім Товаристві, а з провізії від тих обезпечєнь відступає „Дністер“ часть на рускі добродійні цілі.

Аґєнції передає „Дністер“ радо селянам, господарям, особливо де нема „Дністра“. Аґєнти заробили 349.486 кор. провізії.

Селяне! убагайте ся тільки о аґєнції „Дністра“.

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На жите обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Привід і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Над		до Львова		Поїзд		зі Львова	
сп. особ.	приходять			сп. особ.	відходить		
				о годині			
6:10	з Кракова, Берлина, Вєрмалаґ, Відня	6:25	до Станіславова, Підвисокого, Потупор				
6:20	з Чернівців, Ізмаїла, Гал. аду, Гусєтина	6:20	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.	2:08	6:43	дв. Підзамче			
7:45	з Янова	6:35	до Лавочного (Мушкача, Пешту) Борислава				
7:40	з Чернопольа, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина			
8:00	на дв. головний	2:55	9:01	до Скольного, до Лавочного (1. лп. до 15. вер.			
8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока		9:15	до Янова			
8:15	з Соваля, Рави рускої		9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусєтина дв. Підз.			
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина	9:42	дв. гол.			
	11:45	з Яшова, Любачова, Самбора	10:20	до Сокаля, Вєзця, Рави рускої і Любачова			
	11:55	зі Станіславова (Керемезе, Потупор)	10:25	до Чернівців,			
	12:55	з Янова	1:25	до Янова від 1. мая до 15. верєснє в неділі і свята			
	1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	2:15	до Брухович від 16. мая до 16. верєснє в неділі і свята			
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.			
	4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия	3:15	до Янова шоденно від 16. мая до 30. вер.			
2:20	11:11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.			
2:35	5:35	на дв. голов.	3:30	до Гішєва, Хирова, Любачова			
	5:50	з Кракова					
1:45	5:40	з Чернівців, Ізмаїла					
	6:00	з Сокаля, Вєзця і Любачова					
Ніч							
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)	12:45	6:10	до Станіславова		
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. верєснє шод.		6:20	з Кракова (Відня, Берлина, Варшави)		
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно		6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б.		
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно		
2:40	9:50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова		6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова		
	9:40	з Чернівців, Бухарешту,		7:10	до Тернопольа, Бродів дворець годовний		
	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша		7:32	дв. Підзамче		
	10:20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		7:25	до Сокаля і Рави рускої		
	10:02	на дв. голов.		7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)		
	3:12	з Підволочиск Кошичєвєць на дв. Підзамче		9:30	до Янова від 1. мая до 15. верєснє		
	3:35	на дворець головний		10:30	до Чернівців і Ізмаїла		
				11:00	до Кракова, Відня, Варшави		
				11:10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.		
				11:32	дв. Підз.		
				4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора		
				4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.		

ЗАМІТКА: Пєра нічна чєсєльє ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский рівнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — В місті видають білєти їзди: звичайні білєти аґєнция часоний Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. оано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне ц. к. залізниць держав них (ул. Красєвських ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).